

Трето заседание

Вторник, 7 декември 1965 г.

(Открито в 15 ч.)

Председателстващ Екатерина Аврамова: Другарки и другари народни представители! В залата присъствуват 230 народни представители. Имаме необходимия кворум.

Откривам днешното следобедно заседание.

Продължаваме с разисквания по двата законопроекта — за народностопанския план и бюджета на Народна република България за 1966 г.

Думата има народният представител Борис Андреев.

Борис Андреев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! При обсъждането на народностопанския план и бюджета на държавата в Народното събрание се набелязват и решават важни проблеми за развитието на нашата страна. В същото време тия документи са и отчет на правителството за неговата дейност, за дейността на министерствата, на комитетите и на другите централни ведомства, отчет пред върховния орган на народната власт, какъвто е Народното събрание.

Внасянето на бюджета ежегодно в Народното събрание дава възможност на нас — народните представители, да се произнесем не само върху цифрите и данните, които са предвидени за разход през годината, това ни дава възможност и да се произнесем по други въпроси, а именно — сумите, предвидени по бюджета, за какво се разходват, какво предназначение имат и заедно с това да се произнесем и по политиката на ведомствата, които потребяват тия суми. Във връзка с това аз искам да спра вашето внимание върху дейността на Министерството на външните работи.

Днес имавме възможност да чуем някои изказвания от др. Димитър Братанов. Аз очаквах той да се изкаже повече по дейността на Външното министерство, защото от дълги години работи на това поприще. Също така имаш щастие то да чуя някои изказвания за дейността на Външното министерство от един човек от народа — народния предста-

вители Димитър Аргиров от Пловдивски окръг. Той с обикновени, прости народни думи обрисова придобивките и хубавите резултати от нашата външна политика. Позволете ми и аз на свой ред накратко да кажа, че има какво да се говори, и то само похвално за нашата външна политика, която е реалистична, правилна и която отразява интересите, възжеланията, стремежите и надеждите на целокупния български народ.

Именно по нея може много да се говори и трябва да се говори, защото тия труженици, които изнасят на гърба си тежестите на външната политика, трябва да бъдат поздравени, тъй като благодарение на тяхната упорита и похвална дейност ние можем да жънем само добри резултати.

Още в началото на тази година през месец януари, по покана на др. министър на външните работи или по-точно по покана на правителството на Народна република България, нашата страна бе посетена от министъра на външните работи на нашата съседка — Социалистическа федеративна република Югославия, др. Коча Попович.

В края на април на посещение в нашата страна беше министърът на външните работи на Република Финландия г-н Ахти Каралайнен.

През месец юни направи посещение федералният министър на Република Австрия г-н д-р Бруно Крайски. През миналия месец ноември България бе посетена от държавния министър на Великобритания г-н Джордж Томпсън. Това са посещения само на външни министри. Същевременно в течение на цялата година нашата страна бе посещавана от многобройни делегации от различни страни, от различни континенти.

Тия неща са ви известни, но аз искам мимоходом да ги отбележа, за да подчертая активна на нашата външна политика.

Какво показва всичко това? — Това говори за една интензивна външна политика, това показва, че нашата малка страна е в центъра на вниманието на много и много държави.

Аз си спомням, че преди няколко години — тогава не бях народен представител — другарят Тодор Живков, първи секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и сегашен председател на Министерския съвет, заяви, че Балканите трябва да станат безатомна зона, че Черноморието и Адриатика, както и Балканите трябва да се превърнат в зона на мира и на дружбата. И сега ние трябва с пълно задоволство да отчетем, че тия негови пожелания са днес една реална действителност.

Балканите, които в миналото често пъти бяха барутният погреб на Европа, днес са една спокойна зона на мирно съвместно политическо съществуване, на добросъседски отношения. На по-възрастните от нас е известно, че Първата световна война избухна през 1914 г. именно тук на Балканите. И много правилно другарят Тодор Живков забелязва, че нашата малка страна е център на Балканския полуостров. Не би било израз на прекомерно подхранване на национална гордост, ако кажем, че днес България е неразделно и съвсем естествено свързана с оня географски район, който е познат под името Балканите. И с пълна справедливост и откровеност това признание се изтъква не само от нашите приятели. Тази истина не може да бъде отречена и от ония, които постоянствуват в своето недоброжелателство към нас. Но техният брой постепенно намалява.

В този ред на мисли аз искам да спомена и да подчертая, че на 16 октомври в един от меродавните американски вестници — Ню Йорк Таймс, бе публикувана статия от много известния американски коментатор Сулц Бергер. В тази статия той дава обективни, правдиви преценки от своето неотдавнашно посещение в България. Между другото там той може би с право споменава и за недоброто обслужване в нашите хотели и ресторанти. Но какво значи това? — Това значи, че един голям, един известен американски коментатор, който досега имаше, да не кажа враждебно, но мълчаливо отношение към нашата страна, сега вече от колоните на един от най-меродавните американски вестници се чувствува задължен да подчертае грандиозното социалистическо строителство у нас, защото е видял новия облик на нашата родина.

Излизането на България извън собствените ѝ граници, превръщането ѝ в един решаващ фактор на международната обстановка на Балканите представлява знаменателно развитие по дух и съдържание. Високото равнище на нашата вътрешна стабилност, подемот и грандиозното социалистическо строителство у нас доведоха и до повишаване авторитета на страната ни на световната сцена. Това е първата причина за тия наши успехи, но тя не е единствената.

През последните години външната ни политика е в успешно настъпление, което много допринесе за стоплянето на политическата атмосфера в нашия район и откри твърде широки хоризонти за всестранно сътрудничество между населяващите го народи.

Позволете ми тук пред вас като свидетели на това развитие да направя едно сравнение, да направя един паралел за това, какво е сега положението на Балканите и специално на България и какво беше то преди 15 години, преди Априлския пленум.

Нашите южни съседи бяха настръхнали, отношенията бяха обтегнати. А сега какво виждате? — Аз мога тук да посоча един най-пресен пример от миналия месец. На 29 ноември беше националният празник на съседна Югославия. И тогава стотици и стотици леки коли и автобуси пристигнаха с гости от Югославия у нас. Нашите съседи изпозуваха трите дни на техния национален празник, за да ни гостуват.

Всичко това говори, че е настъпило едно стопляне на атмосферата, че са изградени добросъседски отношения, разбирателство. Всичко това са признаци на едно съвместно мирно съществуване между съседните страни на Балканите.

Както ви е известно, до преди 3—4 години бяха само единици ония, които идваха в България по работа или като туристи от южната ни съседка Гърция. Сега обаче, след като неуредените въпроси между България и Гърция се уредиха, от Гърция у нас идват хиляди и хиляди гости. Същото можем да кажем и за другата ни южна съседка — Турция.

По такъв начин това, което България прави за мира и разбирателството на Балканите, е естествено продължение на хилядогодишния принос на българския народ за създаването и разцвета на културата и прогреса в тази част на Европа.

Политиката на страната ни към другите балкански държави разкрива най-хубавите черти на една напълно съвременна, ленинска по съдържание и по форма политика. Тя се основава на пълното идейно единство със Съветския съюз и другите социалистически страни и прилага конкретно и творчески принципите на мирното съвместно съществуване в сложния конгломерат от най-противоположни по политическата си и идеологическа насоченост държави.

Разбира се, промяната на политическата атмосфера на Балканите не е само наша заслуга. Разбирателството никога не се е постигало само с едностранно желание, за него са необходими най-малко двама. Но външната ни политика има голямата заслуга в това, че тя бързо се съобрази с някои събития, които обективно допринесоха за подкопаване традиционната дейност на големите империалистически държави да противопоставят балканските страни едни на други.

Тези събития доведоха до значително отрезняване на ръководните кръгове на южните ни съседи. България не само среща с най-добро желание проявения от тези страни стремеж да водят „по-национална“ политика, която предполага и по-голяма реалност в отношенията със съседните държави, но и веднага се постара този политически

момент да бъде обогатен с наши конструктивни предложения за намиране най-прекия път за разбирателство.

И ако днес ние със задоволство констатираме доброто изпълнение на българо-гръцките споразумения и очакваме развитието на по-близки отношения с Турция, това до голяма степен е именно резултат от инициативността, която вече става характерен белег на външната ни политика.

Както във всяка друга област, така и във външната политика шаблонът и закостенелостта не могат да донесат нищо друго освен неуспехи. В недалечната ни история има достатъчно и убедителни примери за това.

Не бива да се връщаме към далечното минало, за да ви напомням фаталната роля, която играеше тогава външната политика на България. България не водеше политика, отразяваща интересите на народа, а политика, отразяваща желанията на продажната монархия.

Аз си спомням пред 1933 г. един тогавашен общественик писа за Министерството на външните работи, което се помещаваше тук отсреща, в сегашната Академия на науките, че приличало на мъртъв дом, където няма никаква инициатива, съществува заспалост, фаталност и пр.

Нашата външна политика е активна, защото се движи не само от Външното министерство. Тя се ръководи най-напред от Българската комунистическа партия и правителството на Народна република България и разчита на подкрепата, на съдействието на десетки комитети и институти.

В този ред на мисли не може да се отрече грамадната заслуга, която има и Общонародният комитет за българо-съветска дружба, ръководен от енергичната му председателка др. Цола Драгойчева. Крайъгълният камък на нашата външна политика е дружбата с великия Съветски съюз. Ние, при всички условия и при всички обстоятелства ще бъдем винаги рамо до рамо със съветските народи.

За активността на нашата външна политика допринасят с дейността си Комитетът за приятелство и културни връзки с чужбина, ръководен от др. Екатерина Аврамова, Комитетът за балканско приятелство и сътрудничество, ръководен от сегашния председател на Бюрото на нашето Народно събрание др. академик Сава Гановски, и Комитетът за сътрудничество със страните от Африка и Азия, ръководен от др. Кирил Лазаров, и пр.

В тази дейност Министерството на външните работи се подпомага и от Българския национален комитет за защита на мира, от Славянския комитет и др.

Какво показва това? — Това показва, че външната политика на Народна република България се опира на актив-

ното сътрудничество на обществеността. За благоприятното развитие на нашите международни връзки допринасят и нашите артисти, физкултурници, футболисти, баскетболисти, борци и пр.

Сега в този ред на мисли — аз говоря като безпартиен, не съм член на Българския земеделски народен съюз, трябва обективно да се признае и скромният, но ценен принос, който влага в нашата външна политика и за делото на мира, за делото на социализма Българският земеделски народен съюз чрез контакта, който поддържа със селските движения и аграрните партии от другите страни.

Като всеки, който се интересува от политика, аз следя и чета пресата и виждам, че Българският земеделски народен съюз поддържа взаимни контакти със селските движения от Финландия, от Швеция, от Дания, от Норвегия, от Италия, от Австрия, по-слабо с Белгия, с Гърция, Кипър и ОАР и Япония. Българският земеделски народен съюз поддържа връзки и със страните от Латинска Америка: Мексико, Чили, Уругвай, Колумбия, Аржентина, Коста Рика, Гватемала.

Трябва да отчетем от тази висока трибуна дейността на верния и изпитан съюзник на Българската комунистическа партия — Българския земеделски народен съюз — във външната политика с този контакт, който поддържа със своите братски партии.

В недалечната история на България имаше случаи, когато българското правителство водеше фатална политика, по-право българските буржоазни правителства тогава не водеха външна политика, водеше я дворецът и благодарение на това ние бяхме изправени пред две национални катастрофи.

Изчистването на външната ни политика от шаблона, превръщането ѝ в съвременна политика на социалистическа държава, посветена на високохуманни принципи и поради това конструктивна, гъвкава, настъпателна в методите си, ни дава приятната увереност, че черупката, в която някога се намирахме, е счупена веднъж завинаги. Дава ни увереност, че предстои да научим за все по-умели, по-широки по замисъла си външнополитически действия на страната ни, че може би няма да срещаме повече изказвания на отделни наши представители от някои международни трибуни, посветени ясно на утвърждаването на отдавна утвърдени позиции и на отричането на отдавна обосновано отречени положения, че думата на България все повече ще натежава с ясно и чисто изразения стремеж да се намира най-полезното в интерес на мира и прогреса политическо разрешение.

Досегашните високи завоевания на българската външна политика вече показаха, че отдавна е история времето,

когато можеше мнението на нашата страна да не се търси както по балканските, така и по най-важните проблеми на Европа.

По своето географско положение, по степента на нашата историческа и културна дан за Европа, поради искреността и човечността на нашата социална система България има не само правото, но тя носи и неотменимата от никого отговорност за съдбата на Европейския континент, отговорност, която ние споделяме и ще споделяме поред с всички други европейски държави независимо от тяхната мощ и големина.

Българската външна политика вече изхожда от тази истина. И в съответствие с нея ние предприемаме всички онези различни по характера си многообразни действия, целящи обуздаване силите на реваншизма и милитаризма в Европа, създаване предпоставки за обоевропейско разбирателство, за европейска сигурност.

Ние бяхме свидетели на раждането на съвременната българска социалистическа външна политика, на отърсването ѝ от рождените ѝ петна. Участвувахме в собственото си осъзнаване като балкански и европейски народ.

Значителните успехи на България на международната сцена ни накараха да се почувствуваме вече не само граждани на преуспяваща социалистическа страна, но и хора, които носят почетното задължение да внасят своя оригинален принос в общата борба на социализма за свят без войни и оръжие.

Присъствувахме на „откриването“ ни от политици, които дотогава се правеха, че не ни забелязват. Видяхме как родината ни израсна до степен да носи отговорност не само за себе си, но и за района и континента, в който се намира.

И затова в заключение, ние сме убедени, че Народна република България има всички условия, за да бъде и достоен представител на определен важен географски район в най-уважаваната, влиятелна световна организация, да участва с решаващ глас при вземането на всички важни за мира и света решения.

Изказвайки тези мисли във връзка с външната политика, аз искам да подчертая, че тя е реалистична и правилна, затова всички напълно я подкрепяме. Тази политика гарантира мир на българския народ, тя осигурява бъдещето на българските младежи, бъдещето на българските деца, на подрастващите поколения.

И затова аз с пълно съзнание и чиста съвест ще гласувам за плана и бюджета, защото знам, че това е план и бюджет за мир, план за прогрес и за едно голямо социалистическо строителство. *(Ръкопляскания)*

Председателствуващ Екатерина Аврамова: Думата за изказване има народният представител Кирил Арабаджийски.

Кирил Арабаджийски: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Постигнатите успехи в изпълнението на народностопанския план и бюджет за 1965 г. и изпълнението на показателите на четвъртата петилетка са ново ярко потвърждение за правилността на решенията на Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия и решенията на Осмия партиен конгрес за развитието на нашата страна. Родната промишленост и селското стопанство постигнаха големи успехи. Промени се пейзажът в нашата страна. Запушиха много нови комини и затуптяха стоманените сърца на десетки нови заводи. Плодородните поля се обработват от стотици нови машини, с повече опит, умение и майсторство от трудолюбивите кооператорки и кооператори.

Под ръководството на окръжния комитет на партията и окръжния народен съвет ръководствата и инженерно-техническите работници от предприятията, управителните съвети на трудово-кооперативните земеделски стопанства и селскостопанските специалисти извършиха огромна организаторска работа сред трудовите колективи и кооператорите през изтеклата година, в резултат на което трудещите се от Пазарджишки окръг завоюваха нови успехи в изпълнението на плана за 1965 г. и четвъртата петилетка. В окръга промишлената продукция ще бъде преизпълнена за тази година с 2 180 000 лв., а за петилетката — с около 7 400 000 лв.

Не са малки и успехите, които завоюваха трудолюбивите кооператорки и кооператори от Пазарджишки окръг в изпълнение на плана за селското стопанство. Макар че студената и късна пролет и продължителното засушаване през лятото създадоха много трудности през тази година, планът в кооперативните стопанства ще се изпълни 102%. Произведена е обща продукция за 2 400 000 лв. над плана. Получени са повече 400 000 кг ориенталски тютюн, 1 600 000 л мляко, 1 000 000 яйца и т. н.

През годините на четвъртата петилетка производството на селскостопанската продукция значително нарасна. Получената обща продукция в трудово-кооперативните земеделски стопанства през 1965 г. е с 54% повече спрямо получената такава през 1960 г., а чистата продукция за същото време е нараснала със 77%.

Тези успехи, постигнати от кооперативните стопанства в окръга, са резултат на правилната политика, провеждана от Централния комитет на Българската комунистическа партия и народното правителство за изграждане на здрава ма-

териално-техническа база в селското стопанство, на което бяха предоставени значителни капитални вложения за стопански сгради, машини, напонтелни съоръжения, повече минерални торове, хербициди и химически средства за борба срещу болестите и неприятелите по растенията.

Постигнатите успехи в селското стопанство на окръга през последните години се дължат и на експериментираната нова система на планиране и ръководство в селското стопанство.

Вече две години планът на окръга за селското стопанство ни се дава от Държавния комитет за планиране стойностно — за каква сума трябва да се произведе селскостопанска продукция и от нея колко за износ и вътрешния пазар. Натурални показатели ни се дават само за няколко култури. Това даде възможност по-добре да се изготвят плановете на кооперативните стопанства, като се вземат под внимание особеностите на отделните райони и кооперативни стопанства — почвените и климатически условия, възможностите за внедряване на повече механизация, поливните площи, опита и традициите на кооператорите при отглеждането на отделните култури. Новата система на планиране даде възможност да се разгърне творческата инициатива на ръководствата на кооперативните стопанства и кооператорите, да се използват по-пълно резервите и да се регулира трудовото напрежение. Стана възможно да се приложи стопанската сметка, да се засилят материалните стимули, планът на стопанството и бригадите да служи за ръководство. Сега в изготвянето на плана вземат участие всички кооператори, като най-напред се изготвят плановете на бригадите, а след това планът на кооперативното стопанство. През годината в процес на изпълнението на плана кооператорите не само че се стараят да дадат повече, но се интересуват да се прибере и оползотвори реколтата, да се направят икономии от труд и материални разходи. Ето някои цифри, които по безспорен начин говорят за предимството на новата система на планиране в селското стопанство.

През 1963 г., преди експериментирането на новата система на планиране, в окръга бяха засадени 44 000 дка ориенталски тютюн, от които се получи 3 803 000 кг, а през тази година от засадените 40 000 дка се получи 4 400 000 кг тютюн, или с 4000 дка по-малко, а произведеното количество е в повече с 600 000 кг. През тази година в окръга бяха засадени в по-малко от 1963 г. 3500 дка домати, а бе произведено същото количество — 45 000 000 кг. В сравнение с 1963 г. общата продукция през 1964 г. нарасна с 6 986 000 лв., а през 1965 г. — с около 10 000 000. Чистата продукция се увеличи съответно с 3 842 000 лв. и 6 772 000 лв., а материалните разходи нараснаха спрямо 1963 г. с

2 964 000 лв. за 1964 г. и с 3 332 000 през тази година. Видно е, че материалните разходи не растат със същите проценти, с които расте общата и чистата продукция, а далеч по-малко. Повиши се значително рентабилността в селското стопанство. Основните средства в трудово-кооперативните земеделски стопанства нараснаха от 45 926 000 лв. за 1963 г. на 58 950 000 лв. през 1965 г.

Още по-открояващи са постигнатите резултати в отделните трудово-кооперативни земеделски стопанства, като тези в село Черногорово, гр. Пещера, с. Звъничево, Пищигово и др.

Другарки и другари народни представители! И при досегашния начин на планиране кооперативните стопанства в окръга бележеха успехи. Но тяхното развитие и укрепване беше сериозно затормозено от неподходяща структура на културите, което довеждаше до много неравномерно разпределение на трудовото напрежение и често за отделните култури резултатите бяха лоши.

При неколкочестите посещения в окръга на първия секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и министър-председател на България др. Тодор Живков кооператорите предлагаха да се промени и подобри начинът на планиране в селското стопанство. Те са доволни, че бяха правилно разбрани и считат, че др. Тодор Живков има голям дял не само за двегодишното експериментиране на новия начин на планиране и ръководство на народното стопанство в нашия окръг, но и за техните безспорни успехи.

След публикуването на тезисите на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия комунистите, сдружените земеделци и всички трудещи се от окръга проявяват много голям интерес, основно ще ги разучат и ползувайки собствения си двегодишен опит, ще положат усилия за по-правилно и пълно приложение на новата система на планиране и ръководство в народното стопанство, за да се развият още повече производителните сили в окръга и даде повече и по-евтина продукция на родината.

Другарки и другари народни представители! Искам да се спра на някои въпроси, които възникват с изграждането на напонтелните системи и увеличаването на поливните площи. Постигнатите успехи в селското стопанство потвърждават правилността на решенията на партията и правителството за увеличаване на поливните площи. В окръга вече се напояват 617 372 дка, или около 60% от обработваемата земя. Чистият доход от напояването през 1964 г. култури е 15 444 000 лв., или по 30,50 лв. от декара, а през тази година резултатите са още по-добри. Въпреки че добивите от културите, отглеждани на поливни площи, ежегодно растат, като

ги сравняваме с успехите на първенците в нашата страна и успехите на другите напреднали страни, ние не сме доволни от постигнатите резултати. Възможно е да се получат по-високи добиви, повече чиста продукция и чист доход от културите, отглеждани при поливни условия.

Коя е причината за незадоволителната ефективност от изградените в Пазарджишки окръг напоителни системи?

Определено трябва да се каже, че с изключение на Пещерската напоителна система останалите такива в окръга са на ниско техническо ниво в сравнение със сегашните изисквания на нашето селско стопанство. Ако преди 8—10 години същите бяха модерни, то сега те се оказаха остарели и не отговарят на бързото развитие на науката и техниката през последните години, наложили коренни промени при поливните процеси. Поради предвидената в проектите ниска производителност — 7—8 дка на ден, по-голямата част от груповите вътрешностопански канали са строени с малка проводимост и не могат без преустройство да се ползват за високопроизводително напояване. Освен това по-голямата част от поливните площи в окръга са с неравен терен и сложен микрорелеф, което прави много трудно напояването и става причина ниските места да се наводняват, а високите да остават сухи. От това културите се развиват неравномерно и добивите намаляват. А в районите на Варварската и Карабунарска напоителна система, където терените са с по-голям наклон, ерозията взема застрашителни размери.

С оглед повишаване производителността на труда предлагаме правителството да възложи на специалисти, които да проучат възможностите да се строят напоителни системи на по-високо техническо равнище, осигуряващи механизация и автоматизация на поливните процеси съобразно съвременните изисквания на поливното земеделие.

На Пазарджишки окръг и другите окръзи, където са изградени напоителните системи от по-стар тип, да се предоставят повече средства и техника за подравняване на поливните площи с оглед внедряване високопроизводителното напояване и повиши ефективността от напоителната система. Наред с това да се изграждат и отводнителните канали.

Тук възниква и въпросът за обработката на подравнените поливни площи. При обработката с наличните плугове само за 2—3 години подравнените поливни площи ще изчезнат.

Необходими са обръщателни плугове. Внесените такива са недоброкачествени и недостатъчни. Трябва да се възложат на машиностроителните заводи в кратки срокове да разработят и произведат доброкачествени наши обръщателни плугове.

Необходимо е да се произвеждат дъждовални машини и инсталации, по-качествени и с по-висока производителност. Това също важи и за поливаческия инвентар — тръбопроводи, разпределителни кутини и т. н. Установено е, че поради струпването на големи водни маси язовирните води са по-студени и поливаните с тях култури в близост до язовирите не се развиват добре. Предлагаме правителството да възложи на специалисти да проучат как да се намали и отстрани това неблагоприятно въздействие върху развитието на културите и се дадат конкретни указания на държавните земеделски стопанства и трудово-кооперативните земеделски стопанства, които имат земи близко до язовирите.

Другарки и другари народни представители! Предложенията за обсъждане проектоплан и проектобюджет на Народна република България за 1966 г. са израз на по-нататъшното изпълнение на приетите от Осмия конгрес на Българската комунистическа партия директиви за развитието на нашата страна. Нашият трудолюбив народ ще вложи своя дълголетен опит, умение и герончен труд за тяхното изпълнение и преизпълнение.

Безкористната братска помощ на Съветския съюз и другите социалистически страни са сигурна гаранция за нашите успехи!

Одобрявам предложените проекти за държавния народностопански план и бюджета на НР България за 1966 г. и ще гласувам за приемането им. (*Ръкопляскания*)

Председателстваващ Екатерина Аврамова: Има думата за изказване народната представителка Виктория Мишева.

Виктория Мишева: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Присъединявам се към изказалите се другари във връзка с проектоплана и проектобюджета на Народна република България за 1966 г.

Действително с тези документи се осигурява една реална възможност за по-нататъшното развитие на народното стопанство.

Избирателите в моя 252. избирателен район през изтеклата година упорито работиха за изпълнението на плана за 1965 г.

Колективът на Химическия завод Георги Димитров — гара Костинброд, в който завод работя и аз, изпълни своята производствена програма за изтеклите 11 месеца на настоящата година с 108,85%, като даде на народното стопанство свръхпланова продукция за 2 364 000 лв. За високите си постижения колективът за трите тримесечия подред през настоящата година бе награден с преходното червено знаме на Комитета по хранителната промишленост и Централ-

ния комитет на Профсъюза на работниците по леката и хранителната промишленост. Сега усилията на колектива са насочени към изпълнението и преизпълнението на годишния план и на дадените обещания пред партията и правителството. Същевременно упорито се готви от 1 януари 1966 г. да премине по новата система на планиране и ръководство на народното стопанство.

От името на целия колектив аз уверявам Народното събрание, че колективът, в който работя, с чест ще изпълни плана си по всички показатели.

Нашият завод е завод със стари традиции, който многократно е бил инициатор на нови почини и на призивите за преизпълнение на производствените планове, а тази година един от първите се включи в призива на Радио София и в. Труд за компенсиране на загубите от сушата, като обеща да даде свръхпланова продукция за годината в размер на 2 500 000 лв.

Държавното земеделско стопанство в района на съвета Костинброд също осигурява изпълнението на своята производствена програма и въпреки тежката суша и причинените щети на растенията, водейки борба за компенсиране на загубите, изпълнява своя план за общата продукция и за печалбата. Само планът за стоковата продукция ще приключи с едно малко неизпълнение. Главното си внимание работниците от държавното земеделско стопанство сега насочват към изпълнението на указанията на партията и правителството за решаването на зърнено-хлебния проблем, като за целта определят площите за поливна царевица, подготвят необходимите сортове за качествена сеитба и провеждат мероприятия по мелиоративно строителство и грижи към есенните култури. До края на годината животновъдите ще преизпълнят своя план с 300 т мляко, а годишният си план те изпълниха за 10 месеца. Сега те са насочили вниманието си за осигуряване на рентабилност в животновъдството.

По примера на ДХЗ Георги Димитров и държавните земеделски стопанства работят и новопостроените заводи за биоконцентрати, и птицеводът, които полагат усилия за изпълнението на своите производствени програми.

Другарки и другари народни представители! Аз искам да поставя пред Народното събрание и един въпрос, който вълнува извънредно много моите избиратели. Това е въпросът да се включи в плана построяване на културен дом на гара Костинброд.

Защо поставям този въпрос? За това, защото колективът на нашето предприятие има над 1200 души, а се изграждат нови заводи. Освен това населението на гара Костинброд наброява повече от 7000 жители и при наличието на три завода, два научноизследователски института — по

животновъдство и овощарство, радиостанция, жп. гара и други на гара Костинброд няма никаква обществена постройка, нито културен дом.

Държавният химически завод Георги Димитров — Костинброд, е поел инициативата за изграждането на културен дом. Досега сме изразходвали към 17 000 лв. за изготвянето на проектосметна документация, като е осигурено и подходящо място. Осигурени са средства за построяването на сградата.

Ние поставяме въпроса да бъде включен строежът на културен дом на гара Костинброд в държавния план за 1966 г., за да може да се осигури снабдяването на обекта с необходимите строителни материали.

С това ще се реши въпросът за културния живот на нашите работници и на членовете на семействата им и ние ще бъдем искрено благодарни, ако Народното събрание удовлетвори тази дългогодишна мечта на монте избиратели.

Проектопланът и проектобюджетът на Народна република България са реални и постижими и ще гласувам за тях. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Екатерина Аврамова: Има думата за изказване народният представител инж. Добри Пеневски.

Инж. Добри Пеневски: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! На вниманието ни са представените за обсъждане от Народното събрание проекти за народностопанския план и бюджета на Народна република България за 1966 г.

Както от докладите и съдокладите, така и от изказванията досега се вижда, че нашата хубава родина неотклонно стъпка по стъпка върви напред в построяването на социализма. Няма и съмнение, че под ръководството на славната Българска комунистическа партия и нейния Централен комитет ние постигаме и ще постигаме все по-големи и по-големи успехи във всички области на нашия разнообразен живот.

С гордост могат да се отчетат големите успехи на славните миньори от града на Димитров, които още през м. август изпълниха петилетния план и до края на годината ще дадат 700 000 т въглища над петилетния план, като реализират икономия в себестойността 2 500 000 лв. За единадесетте месеца на тази година изпълнихме производствения план по общата промишлена продукция 108,3% и доходме на народното стопанство 130 000 т въглища в повече. Реализирана е икономия по себестойността 300 000 лв. В своята 70-годишна дейност предприятието не е постигало такива огромни успехи както през последните години.

Тези огромни успехи ние постигнахме благодарение на високата политическа и трудова активност на славните миньори, които не жалят младост, сили и време за изпълнение на партийната повеля — повече и по-висококачествени въглища на родината.

Успешно се внедрява металното крепление в рудниците на Маришкия басейн, като с това годишно ние даваме икономия на така дефицитната дървесина над 620 000 линейни м. Извършва се реконструкцията на главните извози на рудниците, посредством което се постига непрекъснат и безавариен извоз.

Внедриха се и продължават да се внедряват все повече двуверижните транспортъори ДТМ — 25, производство на нашето предприятие, с което само от един брой реализираме 20 000 валутни лв., а тяхното внедряване увеличава производителността на труда на едно работно място с 25%.

Успешно е изпълнено и 273. разпореждане на Министерския съвет от 21. VIII. 1964 г., като за първи път в нашата страна внедрихме въгледобивния комплекс ОМКТ — 4 „Тула“ и резултатите не закъсняват. Облекчен е тежкия миньорски труд и е увеличена два пъти производителността на труда.

За тези големи успехи предприятието Марбас през миналата година е награждено с най-високото отличие в нашата страна — орден Георги Димитров, а за третото тримесечие на тази година станавме носители на преходното червено знаме на Министерския съвет и Централния съвет на профсъюзите.

Другарки и другари народни представители! Тези огромни успехи не са случайни. Те са плод на героизъм и мъжество, те са плод на постоянните и непрекъснати грижи на нашата партия и правителството.

За да продължим с този темп на работа, добре ще бъде да не се нарушават традициите. А това ще стане, ако се мисли за бъдещето на басейна.

Известно е, че и миналата година аз взех отношение за перспективното развитие на Маришкия басейн и предложих да бъде включено в плана строителството на рудник Мерицлери III. Това не стана, а и за тази година също не се предвижда неговото започване.

Председател на ДКП инж. Апостол Пашев: Включен е в плана.

Инж. Добри Пеневски: Аз до този момент не знаех, че е включен. Няма смисъл тогава да излагам мотивите, освен да благодаря за тази работа.

Друг въпрос, който така много вълнува миньорите, е дали ще се осигурят почивни станции на море и на балкан.

За тези станции има осигурени собствени средства. Необходимо е, и то без никакво колебание, двете почивни станции да бъдат включени в плана за проектиране за 1966 г. Аз моля Държавния комитет за планиране и лично неговия председател др. Апостол Пашев да проявят по-голямо внимание към нуждите на димитровградските миньори.

Другарки и другари народни представители! Искам да поставя пред сесията на Народното събрание един въпрос, който е много важен и много наболял напоследък — въпросът за изграждането на нови училища.

Особено остра нужда от училища се чувства в нашия Хасковски окръг. Според мен трябва непременно да се започне строителството поне на 3 училища, от които едно в Хасково и две в Димитровград. За двете училища — в Хасково и Димитровград — са осигурени 100 000 лв. Това съм сега не задоволява крещящите нужди. В центъра на Димитровград учениците се обучават на 3 смени. В кв. Черноконево в шест класни стаи се обучават над 600 деца от първи до осми клас, като при това 200 от тях са от малцинството. Проект за ново училище в кв. Черноконево има изготвен, мястото е определено, а средствата не се осигуряват, и то вече няколко години.

Обръщам се към министъра на народната просвета — може ли повече да продължава така? При наличието на 200 деца от малцинството, каквито и грижи да се полагат, при тази материална база не може да се осигури нормален учебен процес. Необходимо е час по-скоро да се започне изграждането на новото училище в Черноконево. Ако няма достатъчно средства, това да стане на етапи, т. е. да се построи първият етаж, за да може да се осигурят елементарни условия за учениците поне от малцинството.

Моля министъра на народната просвета и Комисията по народностопанския план и държавния бюджет да отделят поне 40—50 000 лв., като се има предвид, че хората от квартала искат средствата от самооблагането да се изразходват само за ново училище. Решението на този въпрос се очаква с голямо нетърпение от гражданите, които желаят да помагат материално и физически.

И накрая искам да поставя един конкретен въпрос на председателя на Комитета по машиностроене, др. Марий Иванов, който мисля, че се отнася и до другарите от Държавния комитет за планиране: „Къде и кой в нашата страна произвежда резервни части за нашите стругове С—5, С—6, С—11 и С—13, а също така и за фрезмашините?“ Аз досега не съм открил такъв производител и мисля, че това е ненормално явление. Не може по цели дни, седмици и месеци да стоят високопроизводителни машини само за това, че няма резервни части. Така не може повече да продъл-

жава. Нашите стругове са хубави, но няма ли резервни части, те остават мъртви.

Необходимо е Държавният комитет за планиране, Комитетът по машиностроене да вземат отношение по този въпрос, да се нормализира снабдяването с резервни части.

Одобрявам внесените законопроекти за народностопанския план и бюджета за 1966 г. и ще гласувам за тяхното приемане. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Екатерина Аврамова: Има думата за изказване народният представител инж. Владимир Лазаров.

Инж. Владимир Лазаров: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! В новия проектоплан за 1966 г. ярко е очертана линията на бърз икономически и културен подем на нашата родина. Той още един път показва колко правилна е линията на Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, подкрепена и доразвита от историческите решения на Осмия конгрес на партията.

Ако сравним бюджета от 1965 г. с този за 1966 г., ще видим, че приходите от 3 180 000 000 нарастват на 3 702 000 000 лв. Това е наистина голям ръст, и то само за една година.

Обсъждайки новия план, аз искам да посоча онези големи преобразования, които настъпиха и в нашия Врачански край. Преди 9. IX. 1944 г. това бе един беден и изостанал район, без каквато и да било промишленост. От 1450 работници през 1939 г. в промишлеността те нараснаха сега на 20 000. Дълго време обликът на окръга бе типично селскостопански. След Априлския пленум настъпиха коренни преобразования в икономиката на нашия окръг. Сега 56% от общата продукция се пада на промишлеността. През периода 1962—1965 г. бяха построени и пуснати в действие 17 промишлени предприятия и цехове. От 135 000 000 лв. през 1962 г. промишлената продукция в окръга нарасна на 203 000 000 лв. през тази година. Чистата продукция се увеличи от 24 809 000 лв. на 38 637 000 лв.

Голям успех и размах получи техническият прогрес. Само през тази година ние очакваме да бъдат внедрени над 450 мероприятия с общ икономически ефект 3 250 000 лв.

Паралелно с хубавите резултати значително се подобрява и качеството на продукцията. Произвежданите тъкани в държавния текстилен комбинат и фабрика Йордан Лютибродски, Враца, детското облекло на фабрика Пионер — Бяла Слатина, снежнобелите хасета на ДИП Станке Димитров — Мездра, и мездренското пиво Леденика са с високо качество и се търсят на пазара.

Голям дял за бързото развитие на промишлеността в нашия край играят средните технически кадри, които се подготвят в техническите училища и специално техникума за механотехника Никола Вапцаров — Враца. Всяка година от него излизат повече от 400 средни техници. Обаче техникумът разполага с много бедна материално-техническа база, занятията се провеждат на три смени, работилниците са недостатъчни, малки и лошо обзаведени. При сегашната база не е възможно да се подготвят достатъчно квалифицирани кадри както за петте машиностроителни предприятия в окръга, така и за останалите. В една сграда се помещават два техникума — дневен и вечерен, плюс голямо заочно отделение. Много е назрял въпросът за построяването на нова сграда на техникума, за което има определен терен и готови проектосметни документации. Предлагам да се включи за строителство през 1966 г. техникумът за механотехника със 100 000 лв.

В града има доста инженери, около 400 души. Обаче нито едно предприятие, с изключение на Химкомбината и Циментовия завод, не строят ведомствени жилища. По липса на квартири в последно време напуснаха предприятията и отидоха на други места 38 инженери. Други от тях живеят при много лоши битови условия. Предлагам да се отпуснат 100 000 лв. за построяване жилищен блок за специалистите от гр. Враца.

Другарки и другари народни представители! Благодарение на упорития и ентузиазизиран труд на чиренските геолого-проучватели чиренското газово находище вече е напълно проучено. Радостно е, че 10 сонди дадоха промишлен газ. Сега условията са насочени към разкриването на новите газови находища. Много надеждни са и дават признаци на нефт и газ структурите в Козлодуй, Девене, Горно Пещене, Галатин и Враца. Все още не е проучена ломската низина. Така че ние трябва още повече да концентрираме силите си за по-бързото разкриване на тези богатства в Северозападна България. Чиренският природен газ вече се използва за промишлено гориво в пещите на Циментовия комбинат в Бели извор. Необходимо е за в бъдеще да се пести газът и да не се употребява за изгаряне, а да се използва само за химическа суровина и за битови нужди съобразно запасаите му.

В с. Чирен живеят около 3000 души. Работят и много сондьори. Край селото се построи газоразпределителна станция, в която ще се събира газът от всички месторождения и откъдето излизат вече два газопровода за Циментовия и за Химическия комбинат и ще има и за в бъдеще да се прокарат още такива. Засега в селото няма никакъв салон и събра-нията се правят в мазето на училището. Предлагам да се

построй културен дом, като за целта се отпуснат за тази година 50 000 лв.

По решение на Централния комитет на партията и правителството и лично по инициатива на др. Тодор Живков на базата на чиренския газ преди една година започна строителството на Химкомбината край гр. Враца. За този период израснаха корпусите на химическото производство — амоняк и карбамид, на ТЕЦ и ремонтния завод. Започнаха и първите монтажни работи. Първоначалният план за строителството е за 12 000 000 лв. и този обем е вече преизпълнен и до края на годината ще се извърши строителство за още 2 000 000 лв. Представители на капиталистическите фирми не вярваха, че строителството ще върви така бързо, но се убедиха и приеха ускоряване доставките на оборудването по предложения от нас график.

Голяма е помощта, която ни се оказва от Съветския съюз по комплексни доставки на ТЕЦ, които се изтеглят значително напред от първоначалните договорни срокове.

Сега близо 3000 строители и монтажници изграждат химическия гигант.

Както беше отчетено в доклада по плана, строителите и монтажниците правят всичко възможно за срочното пускане в експлоатация на Химическия комбинат. Това налага да се вземат допълнителни мерки за изпълнение докрай 311. разпореждане на Министерския съвет. Министерството на външната търговия да осигури машините за нуждите на строително-монтажната организация, Министерството на транспорта да достави необходимите коли за извозването на работниците и на основните материали — чакъл и пясък, Държавният комитет за планиране да осигури всичките местни инструменти и машини. Смятаме, че и Министерството на строежите също така бързо ще реши въпросите за доставянето на обекта на тежката механизация и извънредно необходимите сега инструменти.

Ние всички вярваме, че ще бъдем щастливи да се поздравим през четвъртото тримесечие на следващата година с първия карбамид от Химкомбината — Враца.

Другарки и другари народни представители! Вече пет години работи държавният циментов комбинат Вилхем Пик — с. Бели извор. За този период в резултат на извършените реконструкции на основните технологически агрегати в завода, в резултат на упорития труд на колектива, производството на цимент от 420 000 т през 1962 г. нарасна на 627 000 т. Подобреха се условията на труда на работниците, намали се запрашаемостта с монтирането на 11 броя електрофилтри.

Съгласно разчета, внесен от Държавния комитет за планиране, Циментовият комбинат през 1966 г. следва да произведе 700 000 т цимент, 2 150 000 условни м азбестоциментови тръби и 2 000 000 условни кубически м азбестоциментови

плоскости. Държавният комитет за планиране залага този план на базата на проектната мощност на завода. Трябва да се знае, че тази проектна мощност не може да се докаже в продължение на пет години от немските специалисти, че построените в последните години заводи от същия тип в другите социалистически страни също не могат да достигнат проектната си мощност. През 1965 г. също беше заложен план с голямо напрежение и през годината се наложи да се коригира планът със 120 000 т цимент — сами можете да забележите колко голяма е тази цифра. За следващата 1966 г. също се залага план с голямо напрежение. Същото се отнася и за азбестоциментовите тръби. На базата на най-големите постижения, които има комбинатът досега, на състоянието на оборудването и разчетите на нашите специалисти предлагам за 1966 г. производството на цимент да се заложи 630 000 т вместо предложените от Държавния комитет за планиране 700 000 т и циментови тръби 1 800 000 условни м вместо предложените 2 150 000 условни м за сметка на качеството. Предлагам производството на азбестоциментови плоскости да отпадне въобще от плана, тъй като още не са готови проектите за новото производство, още повече и строителството, което ще завърши до края на 1966 г., и през тази година само ще се усвоява новото производство и ще се извършва налатка на машините.

Нереалните планове, които се залагат на Циментовия комбинат, ликвидират всякаква възможност за материално стимулиране на производствения колектив. Средната работна заплата в комбината е много по-ниска от тази на много други предприятия в града и окръга, където условията за работа са много по-добри. Това е причина за извънредно голямо текучество. За пет години производствена дейност предприятието работи с трети състав работници. Такова е положението и с инженерно-техническите работници. От 31 дипломирани инженери през 1962 г. сега в комбината работят само 13, като от старите инженери са останали само 4. За да се укрепи колективът и стабилизира работната сила на комбината, което ще доведе и до увеличаване ръста на производството за 1966 г., на Циментовия комбинат трябва да се даде реално напрегат план.

Смятаме за много правилно решението на Управление циментова промишленост и строителни материали за переустройство на Циментовия завод от система Лепол на система Хумболт, с което мероприятието ще се повиши много производителността на пещите и ще бъде достигната и даже надхвърлена проектната мощност на завода.

Належащо е провеждането на някои благоустройствени мероприятия в гр. Враца.

В последно време във връзка с пещерата Леденика градът се превръща в туристически център. Ежегодно в пещера-

та отиват повече от 40 000 туристи и летовници, от тях около 4000 чуждестранни туристи. Досега пещерата е посетена от 380 000 туристи. Ние започнахме строителството на пътя за Леденика със собствени средства от самооблагането и сме усвоили вече 80 000 лв. Пътят е не само до пещерата, той свързва града с шест почивни дома и два пионерски лагера, с горския обект, с две хижи и рудник Плакалница. Предлагам да се отпуснат 100 000 лв. за завършване на пътя през тази година.

Много богат с културни и исторически ценности е нашият Врачански край. Неотдавна се разкри уникална находка — Тракийската могила, с повече от 1000 предмета, както сте чели в пресата. Интересът към нея е много голям в страната и в чужбина. И сега нашият музей се помещава в една частна къща, която е крайно недостатъчна и неудобна. Предлагам да се предвидят 50 000 лв. за построяването на нов окръжен музей в гр. Враца, в който да се покажат в отделна голяма зала и ценностите на Тракийската гробница.

Трудещите се от Врачански окръг, единни и сплотени около Централния комитет на Българската комунистическа партия, ще дадат всичките си сили за изпълнението на новия план за 1966 г. — първата година от новата петилетка.

Приемам плана и бюджета и ще гласувам за тях. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Екатерина Аврамова: Думата за изказване има народният представител Кънчо Кънчев.

Кънчо Кънчев: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Предлаганите за обсъждане от Народно-то събрание проектоплан и проектобюджет за 1966 г. напълно отговарят на изискванията на сегашния етап на развитие на нашата страна. Както проектопланът, така и проектобюджетът са неразривно свързани с по-нататъшното изпълнение на историческите решения на Априлския пленум на Централния комитет на партията и Осмия конгрес на Българската комунистическа партия за развитието на народното стопанство.

Големи успехи постигнаха трудещите се от Толбухински окръг по изпълнение на плана и обещанията за 1965 г. По предварителни данни нашата промишленост в окръга ще изпълни своя план със 107%, като ще даде надпланова продукция за 3 00 000 лв. Селското стопанство въпреки неблагоприятните климатически условия регистрира през 1965 г. постижения, ненадминати в нашия окръг и в страната. Планът за чистата продукция се очаква да бъде изпълнен към 120%. Нашият окръг по производство на пшеница се нареди на първо място, като получи 384 кг среден добив от 1 100 000 дка и предаде на държавата 345 000 при план 209 000 т. Също

така от слънчогледа беше получен 191 кг среден добив и от царевичата 364 кг.

Кооперативното стопанство в гр. Каварна, където работя като главен агроном, поличи от 32 000 дка пшеница по 418 кг среден добив, от слънчогледа по 185 кг и от царевичата по 367 кг зърно. Благодарение на това ние произведохме пшеница през 1965 г. толкова, колкото сме добили през 1963 и 1964 г. заедно, като предадохме на държавата 4000 т надпланова продукция.

Освен това тази година полевъдите от нашето кооперативно стопанство натрупаха за животните към 2000 т сено, което представлява солидна база за нашето животновъдство. Животновъдството в нашето кооперативно стопанство също така бележи ръст. Тази година на държавата ще бъдат предадени над плана повече от 200 т мляко, 80 т месо и 300 000 яйца. Нашите животновъди отдавна вече преизпълниха своите планове и работят за 1966 г.

С оглед снижаване себестойността на животинската продукция в говедовъдството имаме монтиран модерен чехски доилен агрегат ДА — 100, който обслужва 240 крави. Можем да кажем, че имаме прекрасни резултати в облекчаване на труда, увеличаване на мляконадоя и снижаване себестойността на продукцията. Нашето мнение не се покрива с това на Академията на селскостопанските науки, която прави наблюдения в Хасково. Нашите наблюдения показват, че този агрегат е изгоден за нас. На път сме да получим пак от Чехословакия доилен агрегат за овце, изработен за нас. Този агрегат досега можеше да бъде получен, ако нашето външнотърговско предприятие Машинимпорт ни беше оказало съдействие.

Анализите, които правим в животновъдството, показват, че след като уедрихме и специализирахме нашите ферми, то наред с другите условия главният път за облекчаване труда и намаляване себестойността на животинската продукция е въвеждането на механизацията. В това отношение смятам, че все още ние, кооперативните стопанства по места, доста се лутаме. Затова крайно време е нашите отговорни институти, които се занимават с тези въпроси, да препоръчат за практиката подходящи и изпитани сгради, комплектувани с механизация, отговарящи на сегашния етап на развитие на нашето животновъдство.

В нашия окръг и нашето кооперативно стопанство смело внедрява механизацията в растениевъдството. Така например от царевичата вече около 70% се отглежда по комплексен начин. За целта наред с пунктираната сеитба масово се използват хербицидите за борба с плевелите. Ние сме в състояние да механизираме отглеждането на царевичата и слънчогледа 100%, ако за целта се доставят достатъчно хербициди, които се намират на международния па-

зар. Освен това необходимо е да се доставят подходящи и достатъчен брой редосеялки.

Искам да поставя на вниманието на Министерството на селскостопанското производство въпросът за редосеялките, тъй като мога да кажа, че той представлява най-слабото ни звено. Не става въпрос само за квадратно-гнездовите сеялки, за пунктирана сеитба. Става въпрос за редовите сеялки за сеитба на пшеница. Като че ли все още не може да се уточни какъв тип сеялки ще трябва да произвеждаме. И докато трае това, ние стоим без подходящи сеялки. Затова смятам, че докато се уточни този въпрос, ще трябва да се внесат по-големи количества от съветските сеялки СЦБ—48, подобрените, които са прекрасни за условията на добруджанския чернозем.

Другарки и другари народни представители! За големи успехи на селското стопанство в нашия окръг главен дял се пада на механизаторите, кооператорите и селскостопанските специалисти, които под мъдрото ръководство на окръжния комитет на Българската комунистическа партия и в тесен съюз с Българския земеделски народен съюз работят за получаване на изобилие от селскостопанска продукция. Комунисти и земеделци още по-твърдо и уверено вървят напред в изпълнението на задачите, които партията и правителството поставят. Решаването на въпроса за зърненото производство през 1966 г. е основна задача, която се поставя пред нас. Ние вземаме всички мерки да я изпълним с чест. Трудещите се от нашия окръг ще съумеят да използват всички скрити възможности на добруджанския чернозем за увеличаване на зърнопроизводството.

Разрешете ми накрая да поставя две съвсем скромни искания на трудещите се от нашия район.

Първото искане се отнася за районната болница в гр. Каварна, която има 115 легла. Така разкритите легла обаче далеч не могат да задоволят нарасналите нужди на болницата. Всички отделения се помещават в стари и почти паянтови сгради, които не отговарят на изискванията за предназначението си, отдалечени са една от друга, което още повече затруднява общата им работа. Всички сгради са бивши жилища, пригодени за болнични заведения. Стаите са малки, неприветливи, леглата сгъстени, без необходимата кубатура, което се отразява зле на болните.

Кабинетите също не отговарят на изискванията и особено рентгеновият. Лошите условия за работа в него понякога стават причина за по-големи облъчвания на здравните работници, отколкото допустимите. Трябва да се има предвид и фактът, че ежегодният ръст на леглата, който се определя, не може да бъде постигнат.

Болницата обслужва район от 32 000 жители и би трябвало да има капацитет около 200 легла. Налага се част от

болните да се изпращат в окръжната болница, капацитетът на която също е малък. Всичко това се отразява зле върху лечебната работа, бързото оздравяване и качеството на лечението.

Сградата на поликлиниката е също малка и неподходяща за обема на работата ѝ. Отделните кабинети са малки по размери и нямат чакални. Недостатъчни и неподходящи са и помещенията на администрацията, счетоводството и складовете към болницата.

Трябва да се каже, че неведнъж жителите на града и района на сесии на градския народен съвет основателно са поставяли въпроса за строителството на нова болница. Той е стоял много сериозно, но за най-голямо съжаление не е намерил разрешение. В момента обектът има проектосметни документации. Също и другарят министър на място се е запознал с лошите условия на болницата. Стойността е 834 000 лв., от които населението е готово да участва с 300 000 лв. За това предлагаме той да се включи в плана за 1966 г. със 100 000 лв. собствени средства.

Второто ни искане е за построяване на основно училище в с. Кладени, Тервелско, за 80 000 лв.

Другарки и другари народни представители! Аз одобрявам напълно предложените законопроекти за държавния народностопански план и бюджета на Народна република България за 1966 г. и ще гласувам за тяхното приемане. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Екатерина Аврамова: Има думата народната представителка Венета Латовска.

Венета Латовска: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Данните, които са посочени в материалите по проекта за народностопанския план и проектобюджета за 1966 г., най-красноречиво говорят за непрекъснатия икономически и културен възход на нашата родина в изпълнение на грандиозните задачи, поставени от Осмия конгрес на Българската комунистическа партия за построяване на материално-техническата база на социализма.

Въпреки някои трудности, които изпитва нашата страна по пътя на това грандиозно строителство, днес няма сила, която да разколебае нашия трудов народ, вдъхновен от безспорните успехи на нашата страна и на целия социалистическия лагер.

В тази самоотвержена борба не остават назад и трудовите колективи на Русенски окръг. Народностопанският план за тази година в окръга се изпълнява и преизпълнява от всички отрасли без изключение. Промислеността в окръга още на 15 ноември т. г. преизпълни четвъртата петилет-

ка, като до края на годината ще произведе за народното стопанство в повече за 46 000 000 лв. продукция.

В областта на селското стопанство, въпреки продължителната суша, планът общо ще бъде преизпълнен в резултат главно на набелязаните допълнителни мероприятия. Годишният план за строителството беше изпълнен още на 1 ноември. Успешно се изпълнява и планът в областта на транспорта, търговията и др.

В проектоплана за 1966 г. за Русенски окръг се предвижда значителен ръст за промишлеността, селското стопанство, търговията и другите отрасли.

Независимо от голямото напрежение трудещите се от Русенски окръг под ръководството на партията ще направят всичко възможно да осигурят изпълнението на народно-стопанския план и държавния бюджет за 1966 г.

Един въпрос, косвено свързан с изпълнението на всички останали въпроси, е решаването на жилищния проблем в градовете. Нерешаването на този въпрос безспорно дава лошо отражение върху труда и здравето на населението. Средствата, които се отпускат за жилищно строителство в Русенски окръг, са съвсем недостатъчни. Само в гр. Русе има 7060 спестители, а се изграждат годишно по 700—800 жилища. За да се задоволят нуждите само на тези спестители, са необходими 10 години.

Към това трябва да се има предвид и обстоятелството, че ежегодно се създават само в гр. Русе 1600 нови семейства, с което нуждата от жилища се увеличава с много по-голям темп. Докато за 1965 г. бяха отпуснати 4 518 000 лв. за групово и кооперативно жилищно строителство, с проекта за 1966 г. планът се намалява на 4 269 000 лв.

Намирам, че това е неправилно. Русе е един от големите промишлени центрове на страната. Не можем да си обясним защо по отношение на средствата, отпускани за жилищно строителство в гр. Русе, се поставя толкова по-назад от други, равни на него или по-малки градове.

Работническата класа в Русе работи добре, преизпълнява солидно плановите по всички показатели и е на едно от първите места по жилищно спестяване. Затова с право тя иска повече средства за жилища.

През 1963 г. в Русе бе създаден НИПКИССМ със задача да води научноизследователска дейност, да проектира, конструира и изработва прототипи на селскостопански машини. В него работят 214 специалисти и работници, които ще нараснат на 400 през 1966 г. Кадри обаче институтът трудно намира, тъй като не може да им осигури квартири. Само през тази година 11 инженери напуснаха института и отидоха в Габрово, Казанлък и другаде, където им предлагат апартаменти. Секциите в института не са комплектувани с необходимите научни кадри и конструктори. За да мо-

гат да се вербуват такива, е необходимо да се включи в плана обект Водостъпен жилищен блок на НИПКИССМ — Русе, за който има отредена площадка, а също така и проектометна документация на стойност 125 000 лв.

Надявам се, че фактите, които изложих по-горе, са достатъчно убедителни, за да се завиши сумата на окръга за кооперативно жилищно строителство на 5 000 000 лв. за 1966 г.

За решаване на жилищния проблем предлагам да се изработи национална програма, която да осигури изпълнението на Директивите на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия.

След жилищния проблем на второ място стои като непълно решен въпросът за услугите на населението. Въпреки последното постановление на Министерския съвет някакво чувствително подобряване и разширяване на услугите не се чувствава. За да се разшири тази дейност, е необходимо по-добро снабдяване с материали и разширяване на производствените мощности. Съществуващата примитивна техника и малки помещения не могат да задоволят нарастващите нужди на населението.

В Русенски окръг сега например не се намират лесно криви кюнци, защото има само една каква да е машина за тях от преди 50 години. За 20 години по линията на местната промишленост за Русенски окръг са отпуснати за пръв път 50 000 лв. за започване на един битов комбинат, докато в София ежегодно се изграждат по 15 битови комбината. Още по-тежко е положението за услугите на населението по селата. За разширяване на услугите в определени райони около големи населени пунктове над 4000 жители да се отпуснат по 100 000 лв. за строителство и транспортни средства към битови комбинати като филиали на най-близките промкомбинати. Специална комисия ще трябва да проучи и реши въпроса, как най-добре да се организират услугите на населението.

Ние приемаме увеличението на производствените планове на всички отрасли в окръга, но настояваме да се създадат по-добри битови условия на трудещите се и на техните семейства. За това те ще ни се отблагодарят многократно, като тази година дадат своя принос в разцвета на родината.

Ще гласувам за народностопанския план и държавния бюджет. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Екатерина Аврамова: Думата за изказване има председателят на Комитета по машиностроене народният представител инж. Марий Иванов.

Инж. Марий Иванов: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Към мене бяха поставени следните три въпроса и аз ще се постарая накратко да отговоря.

Другарката Венета Латовска — депутатка от Русе, постави въпроса за жилищен блок, който е необходим за персонала на Научноизследователския институт по селскостопанско машиностроене. Аз трябва да кажа, че този въпрос е навременен. Действително той не се отнася само за Русе, а е общ за редица окръжни центрове, където има голямо развитие на машиностроенето и специално за създадените научноизследователски институти.

При обсъждането на самия проектоплан в Държавния комитет за планиране ние разговаряхме с д-р. Пашев много сериозно по този въпрос, защото се получават много аномалии. Ние получаваме ежегодно най-малко 400 души нови специалисти за нашия отрасъл, за нашите заводи, за научноизследователските институти, а годишно строим по два-три блока. Без да подценяваме значението на другите отрасли, при изграждането на Нефтохимическия комбинат в Бургас, на химическите заводи във Видин и в Стара Загора се дават повече средства за жилищно строителство.

Аз смятам, че е необходимо с проектоплана за 1966 г. в рамките на Комитета по машиностроене от тези средства, които се дават за изграждането на промишлени мощности, да бъдат заделени за задоволяване на най-належащи нужди, както за Русе, така и за другите градове, с което да се направи по-съществена крачка за 1966 г. по създаването на жилищен фонд за нашия отрасъл.

Към този въпрос не трябва да се подхожда с оглед на това, дали има или няма средства, а трябва с тези средства, които имаме и са определени за нашия комитет, да се решат по същество въпросите за жилищно строителство за 1966 г. и специално за гр. Русе.

Другарю Пашев, възможно е този въпрос да бъде решен и смятам, че Вие ще проявите разбиране. *(Оживление)*

Аз мисля, че трябва да се предвидят тези средства. Става дума за съгласуване между нас.

Вторият въпрос, поставен от народния представител Добри Пеневски — главен инженер на Ремонтния завод в Марбас, се отнася за резервните части за стругове.

Другари, бих искал да информирам народните представители, че преди две години излезе едно постановление на Министерския съвет за решаване в близките 2—3 години на някои много належащи въпроси за резервни части. С проектоплана за тази година и с проектоплана за 1966 г. по отношение на резервни части за селскостопанските машини, за енергетиката, за авторемонта и за някои други отрасли на народното стопанство — без да претендирам, че са решени изцяло, все пак направи се съществен напредък както за тази година, така и по проектоплана за 1966 г., и ще бъде решен до края на петата петилетка. Създават се

редица цехове, участващи към нашите заводи и отделни специализирани заводи, които увеличават годишната програма за резервни части с около 30—40%. Обаче въпросът за резервните части за металоурежещи машини действително е много сложен и сериозен. Той ще бъде решен, като създадем завод само за ремонт на металоурежещи машини. Защото не е разумно в отделно ведомство да бъдат създадени такива мощности, в които няма да бъдат напълно оползотворени специалните машини както в едно специализирано предприятие, което може да обслужва цялата страна. Само така могат да бъдат рационално оползотворени тия мощности. Специално обаче за 1966 г., понеже въпросът е спешен, никой няма да чака, докато бъде създаден такъв специализиран завод. Ще бъде необходимо отделните ведомства и нашият комитет да направят специален преглед, какви резервни части са необходими. Може да стане даже за сметка на готови стругове или фрези. Вместо да им даваме нови стругове, да им дадем по-голямо количество резервни части, за да може да се поддържат вече получените машини. Както казах, в перспектива този въпрос ще бъде решен със създаването на специализирано предприятие за тази цел.

Третият въпрос, поставен от др. Атанас Димитров, е във връзка с развитието на машиностроенето за хранително-вкусовата промишленост. Напълно поддържам поставения въпрос. Бих искал само да информирам накратко народните представители какво се прави в това отношение.

Първо, по самата постановка на въпроса. В България специално в обединенията и общо в машиностроенето имаме изградени 5 завода за производство на машини за хранително-вкусовата промишленост, завод Червено знаме — Стара Загора, Машиностроителния завод в Търговище, завод Млада гвардия в Хасково, Завод за земеделски машини в Плевен и Завода за мелнични машини в Русе. Отделно има и 1—2 завода за хладилно оборудване и за хладилни компресори.

Трябва да кажа, че състоянието на тези заводи е много по-различно от другите заводи, които произвеждат машиностроителна продукция в системата на нашия комитет. Те се намират на едно от последните места по мощности, по площ и не могат да отговорят на всички нужди на народното стопанство.

За да може да бъде преодолян този въпрос отчасти за 1966 г., ние заделяме средства за развитие на завод Червено знаме — Стара Загора, за да може той през 1966 г., най-късно 1967 г., да бъде напълно изграден.

Трябва допълнително през 1966 и евентуално 1967 г. да бъдат изградени заводите в Търговище и Млада гвардия в Стара Загора. Само по този начин ще можем действител-

но да отговорим както на нуждите на нашия вътрешен пазар, така и на нуждите на външния пазар. Тези въпроси не търпят отлагане.

Аз смятам, че отчасти с проектоплана за 1966 г., а главно с петгодишния план до 1970 г. трябва действително с предимство да решим всички въпроси по създаването на мощности от оборудвания на хранително-вкусовата промишленост. Защото както у нас, така и в целия социалистически лагер това е най-търсената продукция. Тя има голяма перспектива. Колкото по-рано се подготвим по този въпрос, толкова по-бързо ние ще имаме изгоди за нашия отрасъл, и за другите отрасли на народното стопанство.

Повтарям още един път: всички тези въпроси са правилно поставени и своевременно трябва да бъдат разрешени както от нашия комитет, така и от Държавния комитет за планиране за 1966 г. частично, а генерално — с перспективния план за петата петилетка.

Благодаря ви за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателствуващ Екатерина Аврамова: Бюрото предлага с това да завърши днешното заседание. Следващото заседание да се състои утре, в 9 часа сутринта, със същия дневен ред — изказвания по законопроектите за народностопанския план и бюджета за 1966 г.

Има ли друго предложение?—Няма. Който е съгласен с предложението на Бюрото, моля да гласува. Мнозинство, приема се.

Закривам заседанието.

(Закрито в 16 ч.)

Подпредседател: **Ек. Аврамова**
Секретар: **Ив. Мирчева**

Парламентарен стенограф: **Ст. Стоянов**